

KORRALDUS

Osaühingu Vee-Ekspert katlamajale välisõhu saasteloa andmine

1. ASJAOLUD JA MENETLUSE KÄIK

Osaühing Vee-Ekspert (registrikood 10225119, aadress Vana-Antsla alevik, Antsla vald, 66419 Võru maakond, edaspidi *käitaja*) esitas Keskkonnaametile 16.09.2016 välisõhu saasteloa taotluse ja selle lisaks oleva lubatud heitkoguste projekti (edaspidi *LHK*), mis registreeriti Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 16.09.2016 nr 15-2/16/438. Käitaja taotles oma katlamajale, mis asub Võru vallas Väimela alevikus Põllu tee 4b (katastritunnus 91801:005:0045), uut välisõhu saasteluba seoses olemasoleva välisõhu saasteloa nr L.ÕV.VÕ-46051 kehtivusaja lõppemisega 31.12.2016. Käitaja põhitegevusalaks on veetorustiku ja sanitaarseadmete paigaldus (EMTAK 43222). Tegevusala, millele saasteluba antakse, on auru ja konditsioneeritud õhuga varustamine (EMTAK 35301). Lähtuvalt keskkonnaministri 11.06.2014 määrusest nr 20 „Saasteainete heitkogused ja kasutatavate seadmete võimsused, millest alates on nõutav välisõhu saasteluba ja erisaasteluba“ (edaspidi *määrus nr 20*) § 3 lg-st 1 on käitajal kohustus omada Väimela alevikus asuva katlamaja käitamiseks välisõhu saasteluba. Välisõhu saasteluba on välisõhukaitse seaduse (edaspidi *VÕKS*) § 67 kohaselt dokument, mis annab seaduses sätestatud juhtudel õiguse viia saasteaineid välisõhku paiksest saasteallikast ning määrab selle õiguse kasutamise tingimused.

Käitaja katlamajas on neli veekatelt: 1) õlikatel UNICAL TXN 840, nominaalvõimsusega 0,84 MW; 2) õlikatel UNICAL ELL970, nominaalvõimsusega 0,97 MW; 3) õlikatel FRB BIPRESS 1000, nominaalvõimsusega 1,019 MW ja 4) õlikatel LOOS UT-L 18, nominaalvõimsusega 2,2 MW. Põhiliselt on kasutusel katlad UNICAL ja FBR, mille võimsusest piisab soojusvõrgu soojuskoormuse katmiseks. Need katlad on varustatud FBR raske kütteõli põletitega. Kõik katlad töötavad ühele ja samale korstnale, kõrgusega 30 m ja heitgaaside väljumisava diameetriga 0,45 m. Katlamajas puuduvad suitsugaaside puhastusseadmed. Kütusena kasutatakse kuni 500 tonni põlevkiviõli aastas.

Põlevkiviõli hoitakse kahes mahutis, mahtuvusega 25 m³ ja 50 m³. Mahutid on varustatud õhutustoruga, diameetriga 0,1 m ja aurude väljumiskõrgusega maapinnast 9,5 m ja 8,5 m. Kumbki mahuti on ümbritsetud avariivalgumise raudbetoonvanniga. Õlimahutite puhul on saasteallikateks mahutite õhutustorud, millest toimub, valdavalt mahutite täitmise ajal, lenduvate orgaaniliste ühendite ja mõningane väävliühendite heide välisõhku.

Olulisemad välisõhku eralduvad saasteainete aastased heitkogused tonnides on järgnevad: lämmastikdioksiid 3,075; vääveldioksiid 8,960; süsinikmonoksiid 2,050; tahked osakesed 2,050; lenduvad orgaanilised ühendid 0,073, raskmetallid summaarselt 0,007 ja süsinikdioksiid 1570,157. Käitaja katlamaja maaüksuse sihtotstarve on 100% tootmismaa. Katlamaja territoorium piirneb põhja ja ida suunas ühiskondlike ehitiste ja üldkasutatava maaga, lääne ja

lõuna suundades valdavalt elamu- ja tootmismaadega. Lähim hoone katlamajale on tervisekeskuse hoone, mis asub umbes 40 m kaugusel kirde suunas. Lähim elumaja asub katlamajast 45 m kaugusel edela suunas (Põllu tee 4). Katlamaja tootmisterritooriumi lähiümbruses ei ole suuremaid paikseid saasteallikaid. Katlamaja ei asu kaitse- ega hoiualal, Natura 2000 linnu- ega loodusalal. Kaitstavad loodusobjektid territooriumil puuduvad.

Keskkonnaamet kontrollis käitaja saasteloa taotluse ja LHK projekti sisu vastavust keskkonnaministri 12.11.2013 määruse nr 66 "Välisõhu saasteloa ja erisaasteloa taotluse ja loa vormid ning loa taotluse sisule esitatavad nõuded" nõuetele ning leidis, et käitaja poolt esitatud taotlus ja LHK projekt vastavad kehtestatud nõuetele. Keskkonnaamet võttis käitaja saasteloa taotluse menetlusse ning lähtuvalt haldusmenetluse seaduse (edaspidi *HMS*) § 47 lg 2 p-st 1 teavitas sellest käitajat 28.09.2016 kirjas nr 15-2/16/438-2.

VÕKS § 78 lg 1 alusel avalikustas Keskkonnaamet 28.09.2016 teate välisõhu saasteloa taotluse menetlusse võtmise kohta ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded (www.ametlikudteadaanded.ee). Avalikustamisel ettepanekuid ja vastuväiteid välisõhu saasteloa taotluse kohta ei laekunud.

VÕKS § 78 lg 4 ja HMS § 40 lg 1 kohaselt saatis Keskkonnaamet 28.09.2016 kirjaga nr 15-2/16/438-3 käitaja välisõhu saasteloa taotluse koos LHK projektiga Võru Vallavalitsusele. Võru Vallavalitsus vastas 06.10.2016 oma kirjas nr 9-3.1/1185-1, et vallavalitsusel puuduvad vastuväited käitaja välisõhu saasteloa taotluse kohta.

HMS § 40 sätetest lähtuvalt saatis Keskkonnaamet käitajale XX.11.2016 kirjaga nr 15-2/16/438-X ja Võru Vallavalitsusele XX.11.2016 kirjaga nr 15-2/16/438-X käitaja välisõhu saasteloa eelnõu ja välisõhu saasteloa andmise korralduse eelnõu tutvumiseks ja ettepanekute esitamiseks. Välisõhu saasteloa eelnõu valmimisest ja selle avalikustamisest teavitas Keskkonnaamet XX.11.2016 väljaandes Ametlikud Teadaanded.

2. ÕIGUSLIKUD JÄRELDUSED

VÕKS § 70 kohaselt annab paikse saasteallika käitajale välisõhu saasteloa Keskkonnaamet. VÕKS § 68 lg 2 kohaselt märgitakse saasteloa taotluses ja saastelooas kõik sellest saasteallikast eralduvad saasteained, mille heitkogus on aastas üks kilogramm või rohkem. VÕKS § 68 lg 3 kohaselt on saasteainetel, mille heitkogus on aastas üks kilogramm või enam, informatiivne tähendus.

Keskkonnaamet kontrollis käitaja välisõhu saasteloa taotluse ja LHK projekti vastavust keskkonnaministri 8. juuli 2011. a määrusele nr 43 "Välisõhu saastatuse taseme piir- ja sihtväärtused, saasteaine sisalduse muud piirnormid ning nende saavutamise tähtsused" (edaspidi *määrus nr 43*). Välisõhu saasteloa taotluses ja LHK projektis esitatud saasteainet arvutuslikud heitkogused ja saastatuse tasemed vastasid määrusega nr 43 kehtestatud nõuetele, jäädes tunduvalt alla määrusega nr 43 kehtestatud piirväärtustele.

Käitaja välisõhu saasteloa taotlusmaterjalides on katlamaja korstnast eralduvad saasteained arvutatud lähtuvalt keskkonnaministri 2. augusti 2004. a määrusest nr 99 „Põletusseadmetest välisõhku eralduvate saasteainete heitkoguste määramise kord ja määramismeetodid“. Süsinikdioksiidi heitkogused on arvutatud vastavalt keskkonnaministri 16. juuli 2004. a määruks nr 94 „Välisõhku eralduva süsinikdioksiidi heitkoguste määramismeetod“ toodud arvutusmeetodile.

Käitaja katlamaja korstnast väljuvate saasteainete atmosfääris hajumise arvutuseks on kasutatud US-EPA poolt välja töötatud Gaussi difusioonivõrrandil põhineva arvutusmudeli Aermode versiooni Breeze Aermode 7.7.0. Gaussi difusioonivõrrandi mudelil põhinevaid arvutiprogramme on lubatud kasutada lähtuvalt keskkonnaministri 22.09.2004 määruse nr 120 „Välisõhu saastatuse taseme määramise kord“ § 8 lg 1 p-st 1. Tootmisterritooriumil asuvate hoonete mõju saasteainete hajumisele hinnati Breeze Aermode tarkvara mooduliga BPIP.

Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse § 6 lg 1 ja lg 2 ning Vabariigi Valitsuse 29. augusti 2005. a määruse nr 224 (edaspidi *määrus nr 224*) „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu“ § 2 p 1 kohaselt tuleb keskkonnamõju hindamise algatamist kaaluda elektri- või soojusenergia tootmisel, kui nominaalne soojusvõimsus on 50-299 megavatti. Käitaja katlamaja installeeritud põletusseadme koguvõimsus jääb alla keskkonnamõju hindamise andmise vajalikkuse eelhindangu künnise. Määruse nr 224 § 15 lg 9 kohaselt tuleb keskkonnamõju hindamise algatamist kaaluda ka muude tegevuste korral, mis võivad kaasa tuua ebameeldiva või ärritava lõhnaaine eraldumise välisõhku.

Käitaja saasteloa taotluse materjalides on esitatud katlamajast ja kahest kütusemahutist välisõhku heidetavate saasteainete hajumisarvutused, mis näitavad, et antud saasteainete arvutuslikud maksimaalsed maapinnalähedased saastetasemed on oluliselt väiksemad kui neile saasteainetele määrusega nr 43 kehtestatud saastetasemete piirväärtused (SPV₁). Katlamaja korstnast välisõhu heidetavast saasteainetest tekib suurim arvutuslik maapinnalähedane saastetase vääveldioksiidi hajumisel, moodustades kõigest 2,5% sellele saasteainele määrusega nr 43 kehtestatud SPV₁-st. Seega on katlamajast välisõhku heidetavate saasteainete maapinnalähedased kontsentratsioonid väga madalad ning ümbruskonna elanike häiritus käitaja katlamaja tegevusest on minimaalne. Õlimahutite üheaegsel täitmisel mahutite õhutustorudest välisõhku heidetavate alifaatsete süsivesinike maksimaalne arvutuslik saastatuse tase, arvestades nende saasteallikate koosmõju, moodustab 37,8% määrusega nr 43 kehtestatud SPV₁-st.

Potentsiaalne lõhnasaaste tekib põlevkiviõli pumpamisel mahutitesse. Keskkonnaministri 02.07.2007 määrusega nr 50 „Lõhnaaine esinemise määramise ekspertrühma moodustamise kord, ekspertrühma liikmele esitatavad nõuded, lõhnaaine esinemise määramise kord ja määramiseks kasutatavate meetodite loetelu“ (edaspidi *määrus nr 50*) on kehtestatud lõhnaainete esinemise piirväärtus, mis on seotud lõhnaainete ajalise esinemisprotsendiga aasta jooksul, milleks on vähemalt 15% aasta tundidest ehk 1314 tundi aastas. Aasta jooksul tarnitava põlevkiviõli pumpamise summaarne aeg on kokku 35 tundi. Eeldusel, et tajutav lõhnahäiring esineb ainult põlevkiviõli pumpamise ajal, on lõhnatundide esinemise ajaline kestus võrreldes määrusega nr 50 kehtestatud piirväärtusest tuleneva ajalise kestusega marginaalne. Lisaks on 2015. aasta sügisel mahutite õhutustorudele paigaldatud adsorbeerid (söefiltrid), et vähendada lõhnaainet tekitavate saasteainete heidet välisõhku. Seega saab lõhnahäiringute teket antud tingimusteks lugeda minimaalseks.

Tuginedes eelnimetatule, Keskkonnaamet eelhindangu koostamist vajalikuks ei pidanud ning keskkonnamõju hindamist ei algatanud. Samuti ei näe Keskkonnaamet vajadust otseste mõõtmiste läbiviimiseks. Kaebuste tekkimisel jätab Keskkonnaamet endale õiguse vajadusel lisada käitaja välisõhu saasteloaasse täiendavaid tingimusi ning õiguse nõuda lõhnahäiringuid leevendavate täiendavate meetmete kasutamist.

3. OTSUS

Käesoleva otsusega väljastatav välisõhu saasteluba nr L.ÕV/328463 annab äriühingule Osaühing Vee-Ekspert õiguse kasutada Võru vallas Väimela alevikus Põllu tee 4b kinnistul asuvas katlamajas kütusena kuni 500 tonni põlevkiviõli aastas. Saasteloaga kehtestatakse katlamajast välisõhku heidetavate saasteainete lubatud maksimaalsed aastased ja hetkelised heitkogused.

Lähtudes eeltoodust ja tuginedes välisõhu kaitse seaduse § 70 ning Keskkonnaameti peadirektori 18.07.2016 käskkirja nr 1-1/16/2016 "Regioonide põhimääruste kinnitamine" lisa 1 "Lõuna regiooni põhimäärus" punktidele 2.1 ja 3.5.8, otsustan:

1. väljastada alates 01.01.2017 äriühingule Osaühing Vee-Ekspert (registrikood 10225119, aadress Vana-Antsla alevik, Antsla vald, 66419 Võru maakond) tähtajatu kehtivusega välisõhu saasteluba nr L.ÕV/328463 aadressile Võru vald, Väimela alevik, Põllu tee 4b kinnistu katastritunnusega nr 91801:005:0045;
2. avalikustada äriühingule Osaühing Vee-Ekspert välisõhu saasteloa nr L.ÕV/328463 andmine väljaandes Ametlikud Teadaanded;
3. käesolev korraldus jõustub teatavakstegemisest;
4. välisõhu saasteluba nr L.ÕV/328463 on kättesaadav Keskkonnaameti keskkonnan-teenuste portaalis (<https://eteenus.keskkonnaamet.ee/>).

4. VAIDLUSTAMISVIIDE

Käesolevat otsust on võimalik vaidlustada halduskohtumenetluse seadustikus ning haldusmenetluse seaduses sätestatud korras, esitades 30 päeva jooksul korralduse teatavakstegemisest vaide loa andjale või kaebuse Tartu Halduskohtusse.

5. KORRALDUSE TEATAVAKS TEGEMINE

Teha korraldus teatavaks äriühingule Osaühing Vee-Ekspert, Võru Vallavalitsusele ja Keskkonnainspektsioonile.

Ena Poltimäe
juhataja
Lõuna regioon

Teadmiseks: 1. Osaühing Vee-Ekspert, info@veeekspert.ee
2. Võru Vallavalitsus, vald@voruvald.ee
3. Keskkonnainspektsioon, keskkonnainspektsioon@dhs.envir.ee

Peeter Ekstein
välisõhuspetsialist
Lõuna regioon